

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 25 септември 2025 г.
(OR. en)

13225/25

SOC 623
EMPL 411
STATIS 66

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
Относно:	ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА за прилагането на Регламент (ЕО) № 453/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно тримесечната статистика за свободните работни места в Общността

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 488 final.

Приложение: COM(2025) 488 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 12.9.2025 г.
COM(2025) 488 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**за прилагането на Регламент (ЕО) № 453/2008 на Европейския парламент и на
Съвета относно тримесечната статистика за свободните работни места в
Общността**

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Статистиката за свободните работни места (ССРМ) показва броя на свободните работни места в определен момент, като отразява неудовлетвореното търсене на работна сила.

Следователно тя предоставя основна информация за възможни несъответствия между търсенето и предлагането на работна ръка, включително за несъответствията на пазара на труда, които възникват, когато уменията или местоположението на хората, които търсят работа, не отговарят на очакванията на евентуалните работодатели.

Евростат публикува на уебсайта си тримесечен бюлетин¹, който съдържа голям набор от данни за ССРМ, с разбивка по икономически дейности.

С Регламент (ЕО) № 453/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно тримесечната статистика за свободните работни места в Общността² („Регламента относно ССРМ“) е установена обща рамка за изготвянето на съпоставими данни от държавите членки и за предаването на тези данни на Комисията.

Съгласно член 10 от Регламента относно ССРМ до 24 юни 2010 г. и на всеки три години след това Комисията трябва да представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за изпълнението на регламента. Целта на доклада е да се извърши оценка както на качеството на статистическите данни, предоставени от държавите членки, така и на агрегатите за ЕС. Освен това в него се определят и областите, в които могат да се направят подобрения в бъдеще.

Това е шестият доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно ССРМ³. В него акцентът е върху данните за ССРМ, получени след предишното издание, за референтните тримесечия от първото тримесечие на 2022 г. (2022 г. Т1) до третото тримесечие на 2024 г. (2024 г. Т3). Докладът отразява наблюденията на Евростат при събирането и валидирането на данните за ССРМ за тези референтни тримесечия, и се опира на документацията, която държавите членки предоставят в своите годишни доклади за качеството⁴.

В допълнение към общата рамка, установена от Регламента относно ССРМ, Комисията прие два регламента за прилагане, а именно:

- Регламент (ЕО) № 1062/2008 на Комисията⁵, с който се определят процедурите за сезонна корекция, които да бъдат прилагани от първото тримесечие на 2014 г., структурата и съдържанието на годишните доклади за качеството, които се представят от държавите членки на Комисията, както и датите за изпращане на тези доклади;

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/3-16122024-bp>

² ОВ L 145, 4.6.2008 г., стр. 234. <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2008/453/oj/eng>

³ Вж. предишния доклад: COM(2022) 355 от 26 юли 2022 г.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?qid=1738593721236&uri=CELEX%3A52022DC0355>,

⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm

⁵ Регламент (ЕО) № 1062/2008 на Комисията от 28 октомври 2008 г. за прилагане на Регламент (ЕО) № 453/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно тримесечната статистика за свободните работни места в Общността по отношение на процедурите за сезонна корекция и докладите за качество (ОВ L 285, 29.10.2008 г., стр. 3).

- Регламент (ЕО) № 19/2009 на Комисията⁶, в който се дава определение за понятието „свободно работно място“, определят се крайните срокове за изпращане на данните и се уточняват периодите, които трябва да бъдат обхванати при първото предаване на данни. В приложението към този законодателен акт са изброени държавите членки, извършващи проучвания за осъществимост, и обхванатите в тези проучвания теми.

В приложение 2 към Регламент (ЕО) № 1062/2008 качеството на данните за ССРМ се определя посредством следните критерии: относимост, точност, актуалност и навременност, достъпност и яснота, съпоставимост и съгласуваност.

Достъпността и яснотата на данните за ССРМ вече са добре установени чрез публикуването на подробни метаданни и национални доклади за качеството на уебсайта на Евростат. Поради това настоящият доклад относно ССРМ ще се съсредоточи върху другите критерии.

2. ОБЩ НАПРЕДЪК СЛЕД ПОСЛЕДНИЯ ДОКЛАД

За референтния период, обхванат от настоящия доклад, се прилага гореописаното правно основание за ССРМ.

През 2022 г. Комисията извърши оценка и оценка на въздействието на цялата статистика на пазара на труда във връзка с предприятията, в това число на ССРМ. Въз основа на това Комисията направи предложение за замяна на Рамковия регламент, което беше прието на 28 юли 2023 г.⁷ Новият Регламент (ЕС) 2025/941 на Европейския парламент и на Съвета за статистиката на Европейския съюз за пазара на труда във връзка с предприятията, за отмяна на Регламент (ЕО) № 530/1999 на Съвета и на регламенти (ЕО) № 450/2003 и (ЕО) № 453/2008 на Европейския парламент и на Съвета беше приет на 7 май 2025 г.⁸

Основните промени, настъпили през референтния период, са следните:

- актуализиране на агрегата за еврозоната, за да се отрази включването на Хърватия след приемането на еврото на 1 януари 2023 г.;
- включване в тримесечния бюлетин на анализ на процента на свободните работни места по раздел на NACE както за агрегатите за еврозоната, така и за агрегатите за ЕС;
- разпространение на тримесечния бюлетин в преработен формат, в който са включени интерактивни графики;

⁶ Регламент (ЕО) № 19/2009 на Комисията от 13 януари 2009 г. за прилагане на Регламент (ЕО) № 453/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно тримесечната статистика за свободните работни места в Общността по отношение на определението на свободно работно място, референтните дати за събиране на данни, спецификации за предаването на данни и проучвания за осъществимост (ОВ L 9, 14.1.2009 г., стр. 3).

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=CELEX%3A52023PC0459>.

⁸ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=OJ%3AL_202500941

- разширяване на обхвата на ССРМ за Франция, за да бъдат обхванати малките предприятия с по-малко от 10 наети лица.

В следващите раздели са разгледани последните промени по отношение на обхвата, стандартите за събиране на данни, валидирането на данните и сезонната корекция.

2.1 Обхват

Съгласно законодателството на ЕС държавите членки трябва да представят броя на свободните работни места и на заетите длъжности за всички бизнес единици и по икономическа дейност за всеки раздел на статистическата класификация⁹ на икономическите дейности в Европейската общност (NACE Rev. 2). Независимо от това за малките предприятия (по определение това са предприятия с по-малко от 10 наети лица) и за раздели О—S¹⁰ на NACE Rev. 2 (където основните дейности са от сферата на публичната администрация, здравните услуги и образованието) в Регламента относно ССРМ се предвижда, че държавите членки, които имат трудности при предоставянето на данни, следва да извършат проучвания за осъществимост. Въпреки че тези проучвания за осъществимост дават възможност на някои държави членки да постигнат пълно обхващане на икономиката, това все още не важи за Дания, Франция и Италия.

След последния доклад Франция започна да предава данни за свободни работни места за всички размери предприятия, включително тези с 1—9 наети лица. Предадени са и данни за минали периоди от второто тримесечие на 2011 г. (2011 г. T2) насам.

В Дания в проучването са включени само предприятия в областта на бизнес икономиката (NACE Rev. 2, раздели В—N). Във Франция и Италия раздел „публична администрация и отбрана; задължително социално осигуряване“ (NACE Rev. 2, раздел О) не е включен в проучването, а публичните институции не са напълно обхванати в раздели „образование“ или „хуманно здравеопазване и социална работа“ (NACE Rev. 2, раздели Р и Q).

2.2 Стандарти за събиране на данни

Най-новата версия на структурата на данните SDMX (обмен на статистически данни и метаданни)¹¹ и международно приетите списъци с кодове (достъпни онлайн чрез специален регистър)¹² са използвани успешно за получаване на данните от държавите членки; за изготвяне на ССРМ и за предаването ѝ на Европейската централна банка.

2.3 Валидиране на данни

⁹ Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. за установяване на статистическа класификация на икономическите дейности NACE Rev. 2 и за изменение на Регламент (ЕИО) № 3037/90 на Съвета, както и на някои ЕО регламенти относно специфичните статистически области (ОВ L 393, 30.12.2006 г., стр. 1). ОВ L 393, 30.12.2006 г., стр. 1; ELI: <https://data.europa.eu/eli/reg/2006/1893/oj>.

¹⁰ Те включват: „публична администрация и отбрана, задължително социално осигуряване (раздел О), „образование“ (раздел Р), „хуманно здравеопазване и социална работа“ (раздел Q), „култура, спорт и развлечения“ (раздел R) и „други дейности“, като например „дейности на организации с нестопанска цел“, „ремонт на компютърна техника, на лични и домакински вещи“ и „други персонални услуги“ (раздел S).

¹¹ <https://sdmx.org/> (наличен само на английски език).

¹² <https://webgate.ec.europa.eu/sdmxregistry/> (наличен само на английски език).

Евростат продължи да извършва проверки за достоверност при всяко тримесечно предаване на данни, като сравнява редовете във времето и по икономически дейности съгласно NACE. В случай на значителни промени в сравнение с предходното тримесечие Евростат отправя искане до държавите членки да потвърдят данните или да предадат коригиран файл с данни. Ако се установят големи корекции или внезапни промени в някой от разделите на NACE, те се проследяват систематично със съответните държави.

2.4 Сезонна корекция

Съгласно Регламент № 1062/2008 на Комисията от всички държави членки и държави от Европейското икономическо пространство (ЕИП)¹³ се очаква да предадат сезонно коригирани редове с данни за свободните работни места и заетите длъжности поне за индивидуални/обобщени раздели B—E, F, G—I, J, K, L, M—N, O—Q и R—S на NACE Rev. 2. Евростат използва предоставените данни за сезонно коригираните свободни работни места и заети длъжности, за да изчисли процента на сезонно коригираните свободни работни места като съотношение.

На равнището на ЕС и еврозоната заетите длъжности и свободните работни места първо се обобщават по държави членки и след това се коригират сезонно (пряка сезонна корекция).

Евростат публикува сезонно коригираните данни за агрегатите на ЕС в съответната база данни¹⁴ и в статията за CCPM на уебстраницата „Statistics Explained“ („Статистиката в достъпна форма“)¹⁵, заедно със сезонно некоригираните данни (вж. раздел 4.5).

Евростат продължи да наблюдава процедурите за сезонна корекция посредством специално приложение към националните доклади за качеството. В това приложение се описват подробно използваните модели за сезонни корекции, установените отклонения, размерът на корекциите и променливостта на резултатите.

2.5 Доклади за качеството

Годишните доклади за качеството бяха представени от държавите членки като цяло в срок, т.е. до 31 август 2024 г., с помощта на най-новата версия на инструмента за метаданни на Европейската статистическа система. Докладите бяха предоставени на всички ползватели¹⁶.

3. ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ ПРЕЗ ПРИЗМАТА НА CCPM

През референтния период Евростат продължи да предоставя на институционалните ползватели и широката общественост CCPM и производни показатели за цикличните и

¹³ С изключение на Лихтенщайн, тъй като Регламент (ЕО) № 1062/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 27

февруари 2003 г. не се прилага за тази държава. В целия документ Норвегия и Исландия се определят като „други държави от ЕИП“.

¹⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/jvs_q_nace2/default/table?lang=en&category=labour.jvs

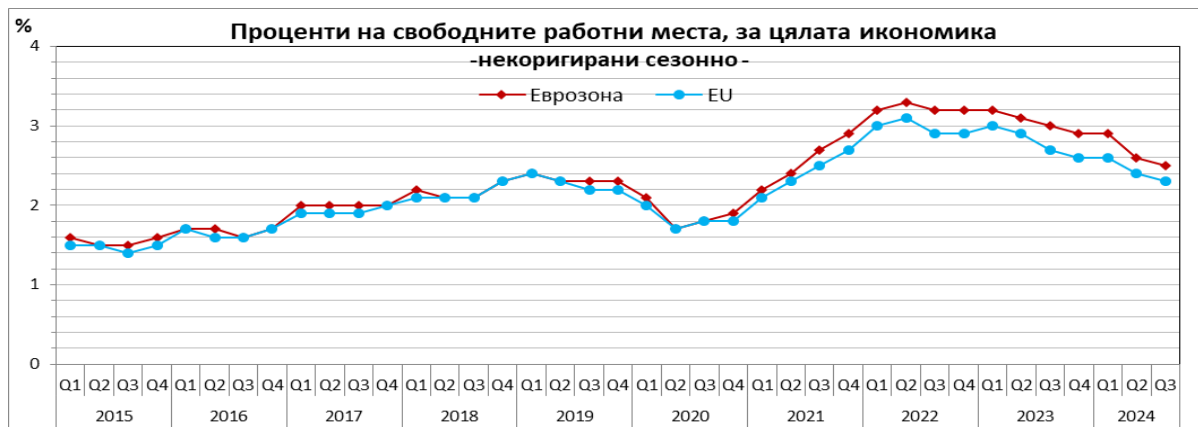
¹⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Job_vacancy_statistics

¹⁶ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm (наличен само на английски език).

структурните промени на пазарите на труда в ЕС. Последните промени са описани в раздели 3.1 и 3.2 по-долу.

3.1 Цикъл на свободните работни места

Както е показано на графиката по-долу, ССРМ отбелязва повратна точка през второто тримесечие на 2022 г. (2022 г. Т2) както за ЕС, така и за еврозоната. Това бележи началото на спад в процентите на свободните работни места след няколко тримесечия на последователно увеличение.

3.2 Крива на Беверидж

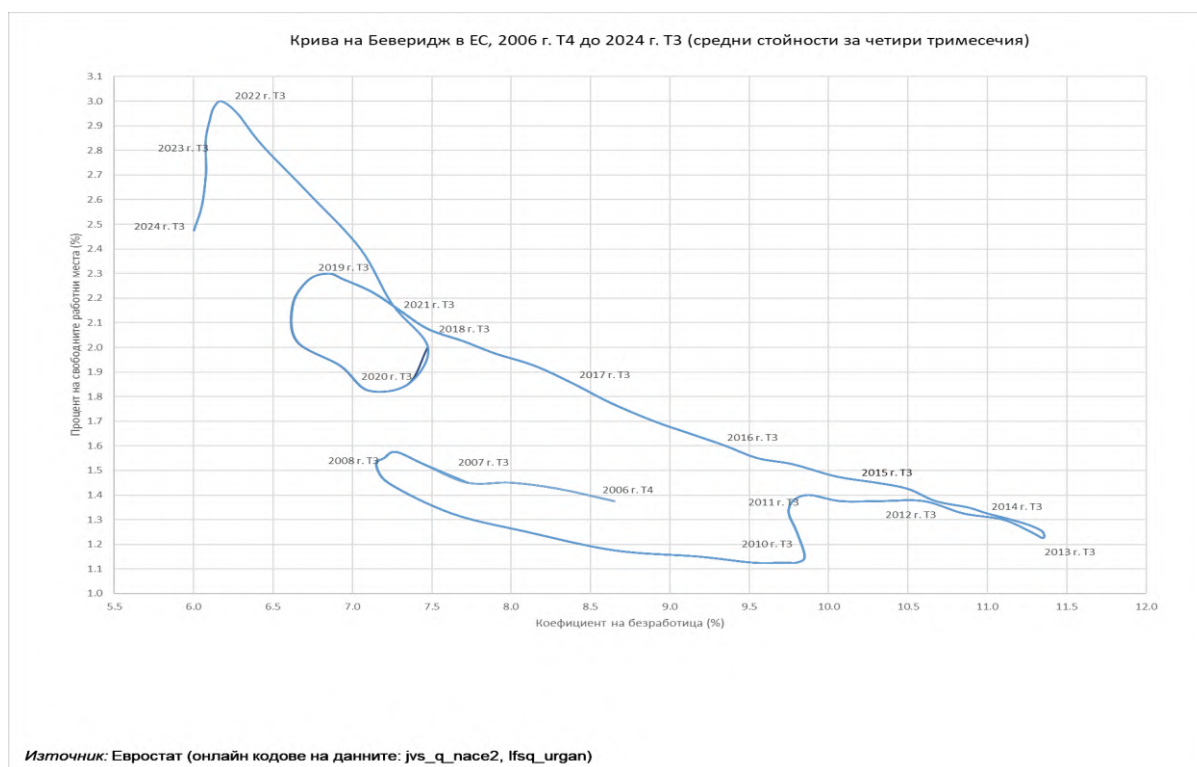
Освен че е важен показател за анализ на стопанските цикли, ССРМ предоставя информация за съответстващото функциониране на пазарите на труда чрез „кривата на Беверидж“.

На фигурата по-долу е показана кривата на Беверидж за ЕС, на която е илюстрирана отрицателната връзка между безработицата и свободните работни места, т.е. с увеличаването на броя на свободните работни места броят на безработните лица намалява. Докато движенията по кривата на Беверидж могат да се отдадат на промени в степента на свитост на пазара на труда, изместванията на кривата може да показват промени в ефективността на съответствието между предлагането и търсенето на работна ръка, т.е. лекотата, с която безработните лица могат да си намерят работа. Данните за процента на свободните работни места и коефициента на безработица, използвани за конструиране на кривите на Беверидж по-долу, са средни стойности на тримесечни данни за четири тримесечия.

Между първото тримесечие на 2021 г. (2021 г. Т1) и четвъртото тримесечие на 2022 г. (2022 г. Т4) се наблюдава непрекъснато увеличение на процентите на свободните работни места по по-стръмен сегмент на кривата на Беверидж. След повратната точка процентите на свободните работни места намаляват рязко в ЕС, без до момента това да е съпътствано от увеличаване на коефициентите на безработица.

През референтния период на настоящия доклад Евростат актуализира кривата на Беверидж за ЕС два пъти годишно и коментира резултатите в статия на уебстраницата

„Статистиката в достъпна форма“¹⁷. Тази крива е представена по-долу, до последното тримесечие, обхванато от настоящия доклад (2024 г. Т3).

4. КАЧЕСТВО НА ДАННИТЕ

В тази част на доклада се разглеждат всички измерения на качеството в европейската статистика в областта на свободните работни места: относимост, точност, актуалност и навременност, достъпност и яснота, съпоставимост и съгласуваност.

4.1 Относимост

ССРМ е важна за икономическия анализ, тъй като е основният източник на данни за измерване на степента, в която търсенето на работна ръка остава неудовлетворено¹⁸. Тримесечните данни за ССРМ се използват от Комисията (Генерална дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ и Генерална дирекция „Икономически и финансови въпроси“) и от Европейската централна банка за наблюдение на краткосрочните тенденции в стопанския цикъл и на пазара на труда.

Процентът на свободните работни места е един от основните европейски икономически показатели¹⁹ и е главният източник на информация за анализа и наблюдението на

¹⁷ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Job_vacancy_and_unemployment_rates_-_Beveridge_curve

¹⁸ В случаите, когато няма данни за свободните работни места, неудовлетвореното търсене на работна ръка в някои случаи е използвано вместо тях в икономическия анализ по показатели, основани на изследвания, например на възприемания недостиг на работна ръка, за който съобщават дружествата.

¹⁹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно статистиката в еврозоната — Към подобрени методики за статистиката и показателите в еврозоната, COM(2002) 661 final.

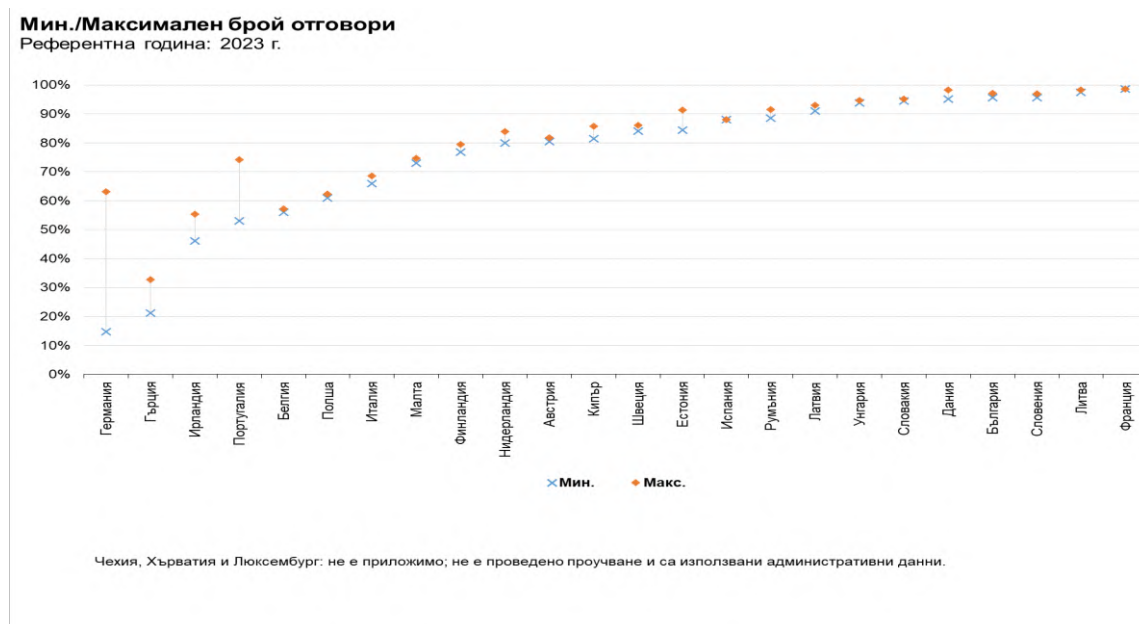
краткосрочните циклични икономически процеси в рамките на ЕС, еврозоната и отделните държави — членки на ЕС.

ССРМ е използвана и в няколко официални документа, в това число в Съвместния доклад на Комисията за заетостта (2024 г.)²⁰ и в Европейската икономическа прогноза на Комисията (пролет 2023 г.)²¹.

4.2 Точност

Като показател на точността държавите членки изчисляват коефициентите на вариация за броя свободни работни места (без сезонна корекция), като вземат предвид параметрите на съставената от тях извадка на национално равнище. Коефициентът на вариация изразява стандартната грешка като процент от средната оценявана стойност. Според докладите за качеството за референтната 2023 г. коефициентите на вариация за общия брой свободни работни места са били под 15 % във всички държави членки с изключение на Ирландия²².

Процентът на получените отговори оказва съществено влияние върху точността на оценките. Според докладите за качеството от държавите членки той варира от 14,7 % в Германия²³ (за изпращаното по пощата проучване, извършено през четвъртото тримесечие на 2023 г., 2023 г. Т4) и между 21,1 % и 32,7 % за Гърция (в зависимост от тримесечието), до 98,3 % в Литва и Дания и 98,7 % във Франция. През 2023 г. средният процент на получените отговори в държавите членки остава висок, като варира от 83 % до 86 % в зависимост от тримесечието.

²⁰ <https://op.europa.eu/bg/publication-detail/-/publication/93b9c730-8da5-11ee-8aa6-01aa75ed71a1>

²¹ https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/european-economic-forecast-spring-2023_en#:~:text=The%20European%20economy%20continues%20to%20show%20resilience%20in%20lifting%20the%20growth%20outlook%20for%202023%20and%202024

²² Метаданни за ССРМ: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm.

²³ Проучването за свободни работни места не е задължително в Германия, което обяснява ниския процент на отговорилите на проучването, изпратено по пощата, което се провежда всяко четвърто тримесечие на годината. Резултатите от това проучване се преизчисляват, като се използват административни данни чрез обща регресивна оценка, за да се коригират отклоненията поради липса на отговор.

По отношение на корекциите положението е различно за двата случая, в които се публикува информация за процента на свободните работни места, т.е. за експресните и окончателните оценки. Експресните оценки, които се публикуват на T+50 дни, могат да бъдат преразгледани на T+78 дни, когато се публикуват окончателните оценки. Въпреки че експресните данни не обхващат всички държави членки, корекциите на експресните оценки не надвишават 0,1 процентни пункта за еврозоната и ЕС през референтния период на настоящия доклад.

По отношение на окончателните оценки, публикувани на T+78 дни, корекциите могат да бъдат изчислени чрез съпоставяне на първото подаване с най-новите налични публикувани данни. За еврозоната и за ЕС корекциите в процента на свободните работни места никога не надвишават 0,1 процентни пункта през референтния период на настоящия доклад, с изключение на първото и второто тримесечие на 2023 г. (2023 г. T1 и 2023 г. T2), когато корекциите достигнаха 0,2 процентни пункта.

4.3 Актуалност и навременност

Всички държави членки трябва да предоставят динамични редове за броя свободни работни места и за броя заети длъжности, като се започне от първото тримесечие на 2010 г. Срокът за предоставянето на тези данни е не по-късно от 70 дни след края на тримесечието (T+70). Освен това държавите членки, чийто общ брой на наетите лица представлява повече от 3 % от общия брой на наетите лица в ЕС, са длъжни да предават експресни оценки в срок до 45 дни след края на тримесечието (T+45).

Актуалността на предаванията на ССРМ беше като цяло задоволителна по отношение както на експресните, така и на окончателните оценки. На държавите членки редовно се напомня важността на това да се спазват задължителните срокове за предаване на данни относно основните европейски икономически показатели, включително ССРМ. Понякога се регистрират известни закъснения в Ирландия, Хърватия, Унгария и Люксембург (закъснения от един ден), както и в Гърция, Португалия и Исландия (закъснения от два дни). През третото тримесечие на 2022 г. (2022 г. T3) Португалия предаде данните си твърде късно, за да бъдат включени в публикуването на данните за тримесечието. Не бяха налице структурно просрочени предавания на данни, които биха могли да възпрепятстват своевременното публикуване на европейските агрегати.

4.4 Достъпност и яснота

ССРМ се разпространява чрез използваните от Евростат стандартни канали за разпространение, а именно онлайн базата данни и статиите на уебстраницата „Статистиката в достъпна форма“ на уебсайта на Евростат²⁴. На уебсайта се предоставя навременна информация за процента на свободните работни места както за европейските агрегати, така и по отделни държави членки, включително диаграми за тенденциите във времето. Тъй като статистиката за свободните работни места е сред

²⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_statistics и https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Job_vacancy_and_unemployment_rates_-_Beveridge_curve (налични само на английски език).

основните европейски икономически показатели, всяко тримесечие се публикува бюлетин²⁵.

Предоставените на ползвателите метаданни в подкрепа на публикуваните данни се актуализират, като се използват годишните доклади за качеството, предоставени от държавите членки. Те могат да бъдат намерени на уебстраницата на Евростат²⁶.

4.5 Съпоставимост и съгласуваност

Няма друг хармонизиран източник на европейско равнище за измерване на неудовлетвореното търсене на пазара на труда, който да може да се използва за сравнение със ССРМ. Броят на свободните работни места, за които се съобщава на публичните служби по заетостта, се следи в много държави членки, но използването на тези данни за проверка на това дали ССРМ са съгласувани отчетени е проблематично. Това е така, тъй като тези данни може да не са представителни (тъй като не всички свободни работни места може да са съобщени на публичните служби по заетостта) и/или да е налице свръхотчитане (ако в административния регистър все още продължават да фигурират вече попълнени работни места). Освен това ССРМ от административни източници се основава на национални определения, които се различават в отделните държави.

Броят на заетите длъжности — който е част от знаменателя за процента на свободните работни места, може да се сравни с информацията от други източници, по-специално с броя на наетите лица, за които се съобщава в наблюдението на работната сила в ЕС (ЕС-НРС). При сравненията и последващите оценки на различията трябва все пак да се вземат предвид разликите между източниците на данните, свързани с концепцията и със самите проучвания. По-специално ССРМ се изчислява от извадка от предприятия, докато ЕС-НРС се основава на извадка от домакинства.

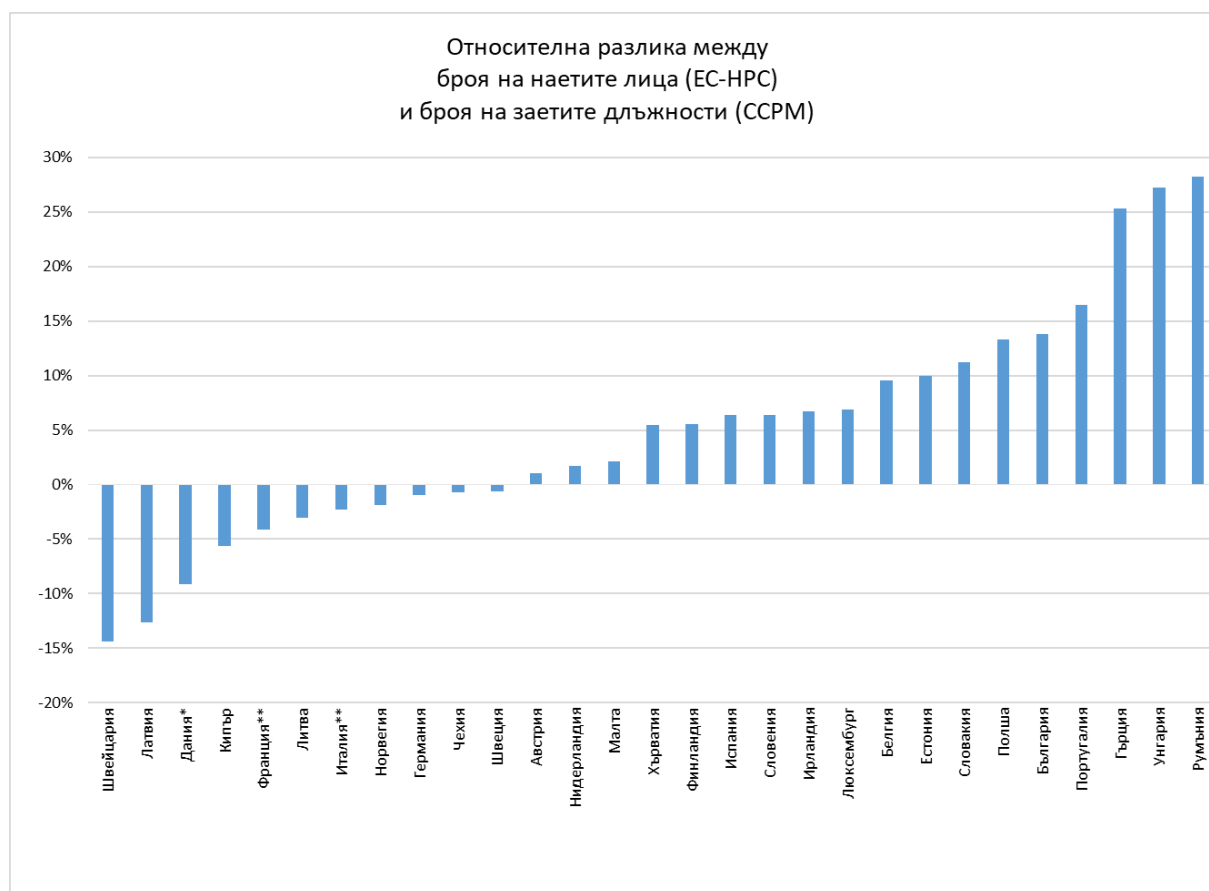
Данните в ЕС-НРС са извлечени за референтната 2023 година според държавата *на работа*, а не според държавата на пребиваване, която се използва за повечето статистически данни, основани на НРС. Това извличане съответства в по-голяма степен на концепцията за заетите длъжности, използвана в ССРМ, тъй като при него се изключват трансграничните работници и други чуждестранни лица, чиито длъжности не се регистрират в ССРМ. По този начин би могло да се премахне измерената за Люксембург отрицателна разлика, която се обяснява с големия дял на трансграничната работа, създаващ големи несъответствия между концепциите в ЕС-НРС и ССРМ: в ЕС-НРС се обхващат само резидентните домакинства, дори тези, които работят в чужбина, докато ССРМ обхваща резидентните предприятия, включително техните чуждестранни (т.е. трансгранични) работници.

Както е показано на фигурата по-долу, разликата между броя на наетите лица, регистрирани в ЕС-НРС, и броя на заетите длъжности, регистрирани в ССРМ за цялата

²⁵ Вж. [календара на бюлетините](#) за европейските показатели (наличен само на английски, френски и немски език).

²⁶ Вж. метаданните за ССРМ и докладите за качеството на ЕС и на национално равнище: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm (налични само на английски език).

икономика, като цяло остава в диапазона между -15 % и +15 %, с изключение на Португалия (+16 %) и Гърция, Унгария и Румъния (във всички над +20 %).

* Дания: сравнение за агрегираните раздели на NACE Rev. 2 B—N.

** Франция и Италия: заетите длъжности не се записват за раздел О и се записват само много рядко за раздели Р и Q. Затова тези раздели са пропуснати в това сравнение с данните от ЕС-НПС.

В случая с Гърция установената разлика сочи различия между двата източника по отношение на методологията и определенията. ССРМ обхваща само предприятия с три или повече наети лица. И накрая, някои предприятия може да не бъдат обхванати в рамката на извадката, защото са започнали да осъществяват дейност след актуализирането на фирмения регистър, което води до известно подценяване на заетите длъжности.

В ССРМ на Унгария не са обхванати предприятия с по-малко от пет наети лица, с което се обяснява част от регистрираната разлика.

В доклада си за качеството²⁷ Румъния обясни, че различията между ЕС-НПС и ССРМ по отношение на броя на заетите длъжности отразяват факта, че данните за заетите длъжности, събрани чрез методите на ССРМ, не обхващат следните елементи:

²⁷ <https://webgate.ec.europa.eu/estat/spe/metaconv/previewMetadataFile.htm?metadataFileId=36727>

- физически лица, чийто трудов договор е със спряно действие за определен период (поради отпуск по майчинство, отпуск за гледане на дете, отпуск по болест или неплатен отпуск, или отсъствие по други причини);
- длъжности, които, макар временно да са закрити, може да се освободят и да бъдат заети за ограничен период от време;
- длъжности във въоръжените сили или в неформалния сектор.

Съвместно с компетентните национални органи на изброените по-горе държави Евростат ще продължи да наблюдава различията между броя на наетите лица, регистрирани от ЕС-НРС, и броя на заетите длъжности, регистрирани в ССРМ.

Също така е важно свободните работни места и длъжностите с възнаграждения от агенциите за временна заетост да са обхванати и включени в раздел N на NACE Rev. 2.

Накрая, основното предизвикателство от гледна точка на съпоставимостта е всички държави членки да обхванат в своята ССРМ цялата икономика, т.е. да включат малките предприятия и раздели O—S на NACE Rev. 2., включително публичните институции. От последния доклад за напредъка Франция вече обхваща предприятия с по-малко от 10 наети лица. Въпреки това, както е посочено в раздел 2.1, данните за Дания, Франция и Италия все още не са напълно съпоставими с тези на други държави членки.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Като цяло качеството на ССРМ на държавите членки и на агрегатите на ЕС се запазва добро. През последните три години актуалността на ССРМ продължи да се подобрява.

Докладите за качеството, представени от държавите членки, бяха обработени с помощта на най-новата версия на инструмента за метаданни на Европейската статистическа система и бяха предоставени на разположение на всички ползватели²⁸.

Що се отнася до сезонните корекции, Евростат събра подробна методологична информация от държавите членки и я публикува като приложение към годишните доклади за качеството.

Евростат продължи да предоставя на институционалните ползватели и широката общественост ССРМ и производни показатели за цикличните и структурните промени на пазарите на труда в ЕС. По-специално ССРМ успя да улови повратната точка, която засегна стопанските цикли на еврозоната и на ЕС.

Европейските агрегати бяха публикувани навреме. Като цяло са регистрирани само много незначителни корекции на европейските агрегати както по отношение на експресните, така и по отношение на окончателните оценки.

За по-нататъшно подобряване на съпоставимостта на ССРМ между държавите е важно всички държави членки да включат изцяло публичния сектор (отнася се за Дания, Франция и Италия). По-големият обхват би дал възможност също така по отношение на

²⁸ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm (наличен само на английски език).

европейските агрегати да се публикува не само процентът на свободните работни места, но и техният брой. Евростат ще продължи да разглежда този въпрос в тясно сътрудничество със засегнатите държави.

С новия регламент за статистиката на ЕС за пазара на труда във връзка с предприятията ще бъдат въведени следните подобрения по отношение на ССРМ:

- премахване на възможни отклонения чрез обхващане на всички икономически дейности и предприятия, включително малките предприятия с по-малко от 10 наети лица, публичните институции и публичния сектор;
- въвеждане на цели за статистическа прецизност по отношение на броя на свободните работни места и заетите длъжности;
- определяне в законодателството на статистическите единици, използвани за събиране на данни за ССРМ, ограничавайки ги до предприятия и местни единици.

Евростат ще продължи редовно да следи за съответствието и за качеството на ССРМ, като използва получените данни и други национални документи, включително доклади за качеството, и ще предприеме последващи действия в това отношение в тясно сътрудничество с компетентните национални статистически органи.

Новият Регламент (ЕС) 2025/941 на Европейския парламент и на Съвета за статистиката на Европейския съюз за пазара на труда във връзка с предприятията, за отмяна на Регламент (ЕО) № 530/1999 на Съвета и на регламенти (ЕО) № 450/2003 и (ЕО) № 453/2008 на Европейския парламент и на Съвета беше приет на 7 май 2025 г.²⁹

Тъй като правната уредба беше актуализирана с Регламент (ЕС) 2025/941 на Европейския парламент и на Съвета за статистиката на Европейския съюз за пазара на труда във връзка с предприятията, приет на 7 май 2025 г., настоящият доклад е последният доклад, представен по силата на Регламент (ЕО) № 453/2008.

²⁹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=OJ%3AL_202500941